

Asia: VN/630/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ilmastolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Kunnan ilmastosuunnitelman laatimisen aikaväli (14 a § 1 mom)

Suomen Yrittäjät katsoo, että esitysluonnos ilmastolain muuttamisesta on oikean suuntainen, mutta osittain puutteellinen.

Suhtaudumme positiivisesti ajatukseen kunnan ilmastosuunnitelman laatimisen aikavälistä. Ilmastosuunnitelman laatiminen valtuustokausittain on kannatettava aikaväli. Huomautamme kuitenkin, että käytännössä toimivan ilmastosuunnitelma edellyttää sitä, että sen valmistelu tulisi aloittaa jo edellisen valtuuston aikana, jotta uusi valtuusto saa suunnitelman käsiteltäväksi ajoissa ja suunnitelma ehditään kytkeä kunnan strategiatyön yhteyteen.

Kunnan ilmastosuunnitelman sisältö (14 a § 1–2 mom)

Kannatamme mallia, jossa säädettäisiin kunnille velvoite laatia ilmastosuunnitelma ja suunnitelman vähimmäisvaatimukset. Korostamme kunnille jätettävän liikkumatilan tärkeyttä suunnitelman sisältöä koskien.

Kunnilla on hyvin erilaiset lähtökohdat ilmastosuunnitelmien valmisteluun. Suunnitelmavelvoite rasittaa erityisesti pienempiä kuntia. On hyvä tunnistaa, että kuntien mediaanikoko on Suomessa alle 6000 asukasta.

Kunnan ilmastosuunnitelman sisällön osalta esitämme huolestamme siitä, että ehdotus ei velvoita kuntia tekemään suunnitelmissa esitettyjen toimien vaikutusarviota, mikä voi osaltaan heikentää niiden toteutettavuutta, vaikuttavuutta ja aiheuttaa ennakoimattomia suoria tai epäsuoria vaikutuksia.

Kunnan ilmastosuunnitelman seuranta (14 a § 3 mom)

-

Kunnan ilmastosuunnitelman huomioiminen kuntastrategiassa ja toimintakertomuksessa (14 a § 3 mom)

-

Mahdollisuus laatia ilmastosuunnitelma yhdessä alueen muiden kuntien kanssa (14 a § 4 mom)

-

Muutoksenhaku valtioneuvoston päätöksiin ilmastolain soveltamisalalla (21 b § 1–4 mom)

-

Muutoksenhaku kuntien ilmastosuunnitelmiin (21 b § 5 mom)

Mielestämme muutoksenhakumahdollisuus on keskeinen keino vahvistaa ilmastolain nojalla tehtyihin päätöksiin kytkeytyvää oikeusturvaa. Kiinnitämme kuitenkin huomiota siihen, että esitysluonnoksessa ei ole juurikaan perusteltu sitä, miksi valitusoikeutettujen piiri kunnan suunnitelmien osalta on tietyiltä osin ehdotettu säädettäväksi merkittävästi laajemmaksi kuin valtion suunnitelmien osalta. Lisäksi pidämme tarpeellisena, että esityksessä tulisi selkeyttää mitä ehdotettu valitusoikeus käytännössä tarkoittaa, eli esimerkkejä tilanteista, joissa valitus lain soveltamisalaan kuuluvasta suunnitelmasta olisi mahdollinen.

Esityksen vaikutukset (HE-luonnoksen perusteluiden luku 4.2)

Suomen Yrittäjät katsoo, että taloudellisten vaikutusten osalta esitystä on tarpeen täsmentää. Esimerkiksi yritysvaikutukset eivät ole arvioitu tasapainoisesti. Mahdollisia positiivisia vaikutuksia on käsitelty laaja-alaisesti, mutta samaan aikaan esityksen negatiiviset yritysvaikutukset jäävät vaillinaisiksi.

Kiinnitämme huomiota myös siihen, että samaan aikaan kun vaikutukset perus- ja ihmisoikeuksiin on kattavasti käsitelty, ei kattavaa perusoikeusarviota perustuslain 15§ omaisuuden suojaan tai 18§ elinkeinonvapauteen ole tehty.

Muut huomiot

Lopuksi kiinnitämme huomiota siihen, että ehdotuksen lausuntoaika ajoittuu yleiseen lomakauteen ja näin ollen se on säädösvalmistelun kuulemisoppaan mukaan liian lyhyt.

Malinen Petri
Suomen Yrittäjät ry